

NAPALM AL COR, PER VENA

Pol Guasch | © Joana De Querol

El Napalm és un combustible de guerra, que esclata fort, que crema lent. Una mica com ho fa la primera novel·la de Pol Guasch, *Napalm al cor*, que ha guanyat el 6è Premi Llibres anagrama de novel·la, enmig d'aquest context distòpic, com la seva obra.

El gran virus d'aquest llibre, però, és el lament. Som en una casa familiar, embolcallada d'hort i d'arbres. Som en un esquitx de poble gairebé abandonat, on tot passa rere els vidres embromats de les finestres, en el murmurí contingut dels habitants que hi queden. A l'altra banda de la serra hi ha una gran ciutat, on viu, tot sol, Boris, l'amant del protagonista mig confinat que no té nom. Poques coses, de fet, tenen nom en aquesta novel·la. Només un riu, el Tet (que migparteix la Catalunya Nord horitzontalment), i unes muntanyes, les Rocalloses (que fereixen en vertical durant cinc mil quilòmetres Amèrica del Nord), que Guasch anomena i posa de costat per assenyalar, només, potser, que som en un mapa impossible.

I mentre la gent calla, la natura dringa i el llibre es torna una petxina. Si ens l'apropem a l'orella, sentim el vaivé de la terra: el xerricar minúscul dels cucs burxant-la, l'espetic de les flors badant-se, el grinyol

elàstic de la pell de les verdures quan són plenes a seny. Així, tot i l'ambient fosfòric i pudent, tot i que l'explosió sembla haver esborrat qualsevol escaleta de futur humà, la vivacitat de la natura s'imposa com una mena d'esperança tenaç. Potser no hi ha esperança per les regles dels homes, però n'hi ha per la vida i els seus cicles naturals inviolables. I els personatges s'hi aferren, quan cal, per sobreviure, amb un instint animal. Que, a poc a poc, Guasch, sacralitza. Ho apreciem, sobretot, en els dolls de mort i de sang i de putrefacció. Cap descripció d'aquests passatges no és gratuïta ni viciosa. Ens hi atensem, als cadàvers, des del mantra impassible de la natura, lluny, ben lluny de les lleis binàries dels homes. Guasch ens hi porta amb una elegància elegíaca finíssima. És en aquesta bellesa, i en aquest no jutjar, que la sang i la carn es ritualitzen sota uns nous dogmes.

Quan això passa, la prosa de Guasch s'apropa a la de Rodoreda, a les descripcions rabioses de flors i ciutats de *Viatges i flors*, a la poesia de la mort de *Quanta, quanta guerra...* I llavors, enmig de la quietud aparent, que no és quietud sinó apnea, comença una festa major sinestèsica que ablaneix i subratlla alhora la brutalitat constant de l'obra. És aleshores quan el novel·lista ens diu que és, abans que cap altra cosa, poeta.